

1 december 1960

Van: Mr. J.A.G. Baron de Vos van Steenwijk

Aan: M

Onderwerp: Bijeenkomst van de Zes op 5 december a.s.

Ter voorbereiding van deze bijeenkomst heeft Minister Couve de Murville op 28 november jl. aan Hr. Ms. Ambassadeur een memorandum overhandigd. Op grond van de bilaterale gesprekken, welke deze zomer hebben plaatsgevonden, concludeert dit memorandum dat het voor de hand liggend is dat het voornaamste onderwerp van discussie gevormd zal worden door het Franse voorstel om te komen tot "un début d'organisation politique entre les Six".

In samenhang daarmee worden voorts een aantal punten genoemd die in behandeling zouden kunnen worden genomen "dans le but de déterminer à leur sujet une attitude européenne commune". Deze onderwerpen zijn:

- a) l'organisation de l'alliance atlantique;
le problème de Berlin;
la situation dans d'autres parties du monde et notamment en Afrique.
- b) la coopération culturelle des Six.
- c) question relative au Marché Commun et à la zone de libre échange.
- d) toutes autres questions qu'il paraîtrait utile d'évoquer.

Van deze onderwerpen behoort dat genoemd onder c) (Gemeenschappelijke Markt en Vrijhandelszone) tot het terrein van de Zes als leden van de Europese Gemeenschap.

De problemen genoemd onder a) behoren niet tot het terrein van de Zes als zodanig, doch veeleer tot de sfeer van de NAVO. Ook het probleem onder b) behoort niet tot het terrein van de Zes als zodanig.

Het Nederlands regeringsbeleid is er steeds op uit geweest er tegen te waken, dat Atlantische problemen niet in andere organisaties voorwerp van discussie en besluitvorming worden. Dit om te voorkomen dat op deze wijze een blokvorming zou ontstaan in de NAVO, die aan de gelijkheid van de 15 bondgenoten een einde zou maken en tevens een pressiemiddel zou vormen t.o.v. de politiek van de VS, die in feite in de NAVO toonaangevend is.

Men zou thans kunnen stellen dat, indien de vijf andere landen van de Zes erop insisteren dat voorbereidende consultaties over de onderwerpen sub a) plaatsvinden, de Nederlandse regering hieraan geen behoefte gevoelt, maar desnoods zich hier niet tegen wil verzetten, mits bij dit overleg ook het VK wordt betrokken.

Het argument dat hiertegen van Franse zijde verwacht kan worden is dat het VK dan ook dient toe te treden tot de Europese Gemeenschappen.

Deze tegenwerping gaat echter niet op, want de politieke consultaties over de onderwerpen sub a) hebben juist geen betrekking op de Europese Gemeenschappen.

Dit is wel het geval met het sub c) genoemde probleem. Men zou dus tevens moeten stellen, dat politieke consultaties hierover

gevoerd moeten worden in het kader van de Brusselse instituten, met name de Raad van Ministers.

Als men de zaak zo stelt luidt de conclusie dat de onderwerpen, welke in het Franse memorandum zijn opgenomen, óf behoren tot de sfeer van de Europese Gemeenschappen en daar behandeld kunnen worden, dus uiteraard zonder het VK, óf behoren tot de sfeer van de NAVO; dan is voorbereidende consultatie in beperkte kring overbodig, doch men zou hiermede uiteindelijk kunnen instemmen, indien ook het VK daaraan deelneemt. Men koppelt dan dus de politieke consultaties los van de Europese Gemeenschappen.

Voor wat de culturele samenwerking betreft kan gezegd worden, dat deze ook óf in het kader van de Europese Gemeenschappen, óf in dat van de Raad van Europa thuis hoort.

Bekend is dat de Britten in principe niet afwijzend staan tegenover deelneming aan politiek overleg over onderwerpen, waarbij het evenzeer als de Zes belang heeft. Uit het betreffende memorandum van de Britten moge het volgende worden geciteerd:

"if proposals are put forward which seem to the Netherlands representative to affect the relations of the United Kingdom with the six countries and thus to require prior discussion with Her Majesty's Government he could certainly say that he had reason to suppose that Her Majesty's Government would gladly respond to any proposal to discuss the matter with the six governments".

Voor wat betreft de Amerikaanse houding t.o.v. de politieke consultaties van de Zes moge worden verwezen naar de verklaring, welke hierover op 14 september jl. in de NAR werd afgelegd door de Amerikaanse vertegenwoordiger:

"We would, in particular, wish to be assured that the North Atlantic Council remains the principal forum for concerting our policies vis-a-vis the Soviet bloc, and that military planning and action in pursuance of alliance commitments takes place within the NATO framework. In short, we would not wish to see the growth of a possible disruptive bloc within the alliance".